

Många märkliga sporter avgjordes under OS

VILKA SPORTER OCH GRENAR som var olympiska under spelen 1900 är fortfarande omdebatterat och oklart. Olympiahistorikern Bill Mallon har försökt sätta upp ett antal kriterier för vad som ska gälla. Men gränsdragningarna är svåra, och i många fall verkar Mallon låta sunt förnuft avgöra. Skytte med levande duvor är ju inget den olympiska rörelsen idag vill sammanknippas med.

MOTORSPORTERNA ÄR OCKSÅ svåra gränsdragningar. I Paris 1900 tävlade bilar, mo-

torbåtar och motorcyklar. Statuten om att inga motorer skulle förekomma i OS är en sentida konstruktion. Både bilar och motorbåtar har förekommit i senare i OS än i Paris 1900.

Ballongflygning räknas inte som officiell sport för att tekniska hjälpmedel krävs för att kunna lyfta och ta sig fram.

BILL MALLON GJORDE sin sortering av sporter och resultat 1997. Och det är den som oftast hänvisas till i sammanhanget.

Metarna från hemmanationen satsade på mängd, amerikanerna på att fånga

Fiske, mete

OKLARHETER RÅDDE kring vilka regler som gällde. De tävlande från USA trodde det handlade om att dra upp den största fisken.

De många anmälda franska tävlande var inriktade på att dra upp så många fiskar som möjligt. Ur floden Seine ska det franska lag som vann under två timmar ha dragit upp 2 051 småfisk. Noterbart är att kvinnor tilläts delta. 600 tävlande ska ha varit med, varav 40 utländska. Prispengar utdelades.

OS-STATUS: Nej, räknas inte in i officiell statistik.

Reglerna var klara. Efter två bomskott i följd var skytten ute ur den olympiska tävlingen. OS-statusen togs bort i efterhand.

Belgaren Léon de Lunden från Belgien var effektivast i duvslakten 21 prickade duvor räckte för seger.

Duvskytte med levande duvor

300 DUVOR SLÄPPTES iväg. Så påbörjades pangandet. Belgaren Léon de Lunden prickade flest. Tävlingsmomentet lockade många deltagare. Prispengarna var i sammanhanget ansenliga.

OS-STATUS: Nej, även om det är ett beslut som tillkommit senare.

Duvrace

TÄVLINGEN VAR ÖPPEN för franska lag. Lagen måste vara minst åtta mil från Paris när duvorna släpptes. Varje lag hade rätt släppa iväg 100 duvor vardera. Totalt ska 7721 duvor sänts iväg. Så gott om duvor fanns det.

OS-STATUS: Nej.

Ballongflygning

MÅNGA OLIKA KLASSER. Det handlade om otaliga ballongstorlekar, framräknade handicap med olika tung ballast. Det tävlades i att flyga högst, längst iväg, vara uppe längst tid och att landa så nära som möjligt ett utsatt mål.

Högsta uppnådda höjd var imponerande 8417 meter. Segrande monsieur Jacques Balsan klagade över att hans mustasch frös till is.

Än värre var att han i ett ögonblick var så utmattad att han knappt förmådde sätta slangen med syrgas till munnen.

I grenen att flyga längst vann Comte Henry de la Vaulx/ Castillion de Saint -Victor. De kom 192 mil och 5 kilometer bort. Startade i Paris och landade i en by utanför Kiev i Ukraina.

De utmanades främst av hödvinnaren Balsan. Genom Tyskland låg de båda ballongerna inom synhåll för varandra. När kvällningen kom gick Balsan in i Ryssland och flög med avsikt tillräckligt nära marken för att skaffa sig upplysningar om vägen. Enligt den officiella rapporten blev ballongfararna då beskjutna. Balsan landade slutligen nära Opoczno, en stad som i dag ligger i södra Polen, 134,5 km från Paris.

–Det var ett mirakel att vi undvek döden, ska segraren de la Vaulx ha sagt.

Och det verkar ha gällt för flera av deltagarna. För den som kan franska är den officiella OS-rapporten uppenbarligen en spännande läsning. Här berättas om oväder, farter på

Stort intresse när ballongerna gav sig iväg.

mer än 100 km/timmen, en tävlande som hamnade i en åker och fick ballongen söndertrampad av ilska ortsbor.

På landsbygden i Ain, väster om Genève, blev en tävlande

vid landningen tagen för att vara brittisk spion.

OS-STATUS: Nej men borde kanske vara det. Fallor, enligt Mallon, på att ballongen behöver icke mänsklig hjälp för att lyfta och hålla sig i luften.

Drakflygning

ATT FLYGA DRAKE var en gren inom ballongflygningen. I den officiella rapporten från spelen nämns två olika tävlingar. En där det gällde att komma så högt som möjligt. Och en annan där det gällde att hålla draken i luften så länge som möjligt med 200 meter fullsträckt

lina. Det har förekommit uppgifter om att starka och byiga vindar medförde att deltagarna fastnade i träden lite här och var. Dessa har avfärdats som skrönor. Kvinnor tilläts tävla, en mademoiselle de la Dunard figurerar i resultatlistorna som tvåa resp trea i olika klasser.

OS-STATUS: Nej

Ready to play! Hästpolo var en av många sporter med brittisk anknytning.

Hästpolo

FYRA LAG VAR MED, men bara ett nationslag – Mexiko. De dominerade lagen bestod naturligt nog mest av briter. Segrande Foxhunters

Hurlingham var en kombination av tre briter och två amerikaner. Hästpolo var med i ytterligare fyra OS, det sista 1936.

OS-STATUS: Ja.

Krocket

SÄLLSKAPSSPELET FANNS tydligt med på det officiella programmet. Enbart franska medborgare deltog, därav tre fransyskor. Tävlingarna tycktes inte attrahera publiken. Enligt historieskrifterna ska endast en åskådare ha löst biljett – en engelsman, som tagit sig från Nice till Paris just för denna tillställning. En av den olympiska historiens enklaste segrar togs i dubbeln. En fransk duo förklarades som vinnare eftersom ingen annan hade anmält sig. Kvinnor fick vara med.

OS-STATUS: Ja

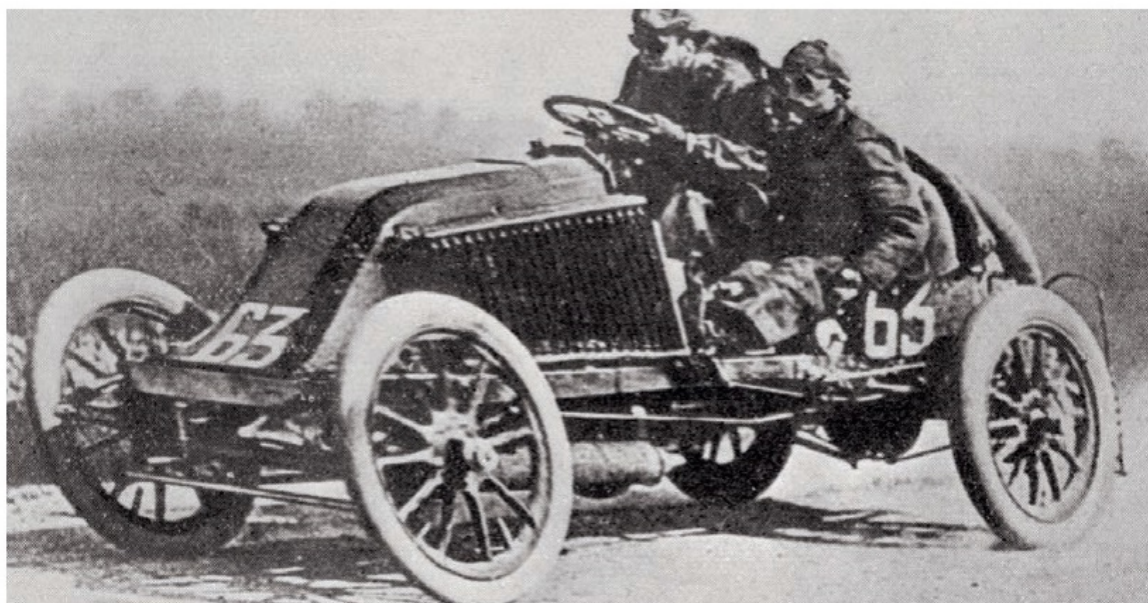

I krocket tilläts även kvinnor att vara med.

Cricket

Belgien och Nederländerna drog sig ur. En enda match spelades. Storbritannien besegrade Frankrike. Devon County Wanderers representerade sportens hemland. Motståndarna bestod mest av briter bosatta i Paris.

OS-STATUS: Ja

Full gas på väg Paris-Toulouse fram och åter.

Bilsport

MÄNGDER AV KLASSER. För tvåsitsiga bilar, fyrsitsiga, sexsitsiga och den riktiga tungviktsklassen: sju-sitsiga eller mer. Det fanns klasser för både eldrivna och bensindrivna fordon, för taxifordon och varutransportbilar. Lastbilar hade flera klasser. Därtill fanns diverse handicapklasser. Det internationella deltagandet begränsades till tre tyskar: två baroner och en Josef Krieger. Den ene baronen tävlade i distans för stora bilar, en färd från Paris till Toulouse och tillbaka. Den andra baronen blev trea (och sist) i en klass för lastbilar. Krieger var enda deltagaren i bland de eldrivna mindre transportbilarna, så han var den ende icke-fransos som vann.

OS-STATUS: Nej, men det har ifrågasatts, då biltävlingar förekom i senare OS-sammanhang.

Motorcykelsport

DET SKA HA anordnats två motorcykeltävlingar. En gällde kappkörning Paris-Toulouse tur och retur. Segraren i klassen för de tyngsta motorcyklarna avverkade den 144,3 mil långa sträckan på strax under 21 timmar.

Det var snabbare än merparten av de tävlande bilarna.

Också inom cykelsporten förekom motorcyklar i en tävlingsklass över 25 km där motorcyklar användes som en slags draghjälp till cyklisterna, "pacning".

OS-STATUS: Nej.

Exempel på pacning från en tävling 1937.

Pelota

DENNA BASKISKA sport påminner en del om squash. Spelet försiggår med att en boll slås mot en vägg. De största skillnaderna är att banan är större och att den vanligaste spelformen utförs med enbart händernas hjälp. Vid OS 1900 användes dock en racketvariant som heter cesta. Pelota har förekommit som olympisk uppvisningssport också 1924, 1968 och 1992.

I OS 1900 spelades blott en enda officiell match, en dubbelmatch. Ett spanskt par besegrade ett franskt. Dock förekom också en miniturnering för "proffs".

OS-STATUS: Ja

Motorbåtsport

ÅTTA TÄVLINGAR genomfördes. Storleken på båtarna varierade mellan sex och en halv och tio och en halv meter. Kortaste sträckan var 12 km, den längsta 72 km. Enbart fransmän deltog.

OS-STATUS: Nej. Vid OS 1908 återfanns tävlingar för motorbåtar på det officiella OS-programmet. Att tävlingarna 1900 inte OS-klassas beror nog på att endast Frankrike var representerat.

Boule eller bowls

TÄVLINGEN SAMLADE 216 deltagare, samtliga fransmän. Matcherna avgjordes på gräs, grus är annars det vanligaste i boule.

Olika klasser utkämpades, dels en med så kallad Lyonboll och en annan med den parisiska bollen (ibland kallad bankspel). Ett lag från Lyon vann föga överraskande med Lyonbollen.

Pelota med racketvarianten cesta.

Den brittiska varianten av boule, bowls, finns uppsatt på historikern Bill Mallons lista över tävlingar. Förmodligen är det samma tävlingstillfälle som avses.

OS-STATUS: Nej.

Brandbekämpning

TÄVLINGEN VAR öppen för såväl professionella brandmän som amatörlag. En brand igångsattes i ett hus och det gällde då att bekämpa elden och rädda "personer" i nöd. I klassen för icke yrkesmän lyckades ett portugisiskt lag bäst. De deltagande proffs-släckarna kom från USA och Italien.

OS-STATUS: Nej.

Skytte med kanon

FÖREKOM I inte mindre än sjuttion olika moment, men närmare detaljer saknas. Endast fransmän deltog.

OS-STATUS: Nej

Livräddning

HANDLADE INTE enbart om att rädda folk i vattnet, utan också om att göra första hjälpen, hantera en brandpump och ta hand om krigsskador. Tävlingen finns refererad i den officiella OS-rapporten. Så många som femton nationer ska ha varit representerade.

OS-STATUS: Nej, då evenemanget betraktades mer som uppvisning än tävling.

Hästen Extra-Dry levde upp till sitt namn och var torr om hovarna. Vann med längsta språnget.

Udda grenar: Längdhopp hästar

HÄR HANDLADE det om att hoppa så långt som möjligt över ett vatten som var 4,5 meter brett. Det blev belgisk seger med ett språng som mätte 6.10 meter. Extra-Dry hette hästen.

OS-STATUS: Ja.

Höjdhopp för hästar

DELAD FRANSKITALIENSK seger på 1.85.

OS-STATUS: Ja.

Hindersimning

EN TÄVLING som borde passa i tv-programmet "Mästarnas mästare". Det började med att deltagarna fick klättra upp på en fem meter hög påle. Därefter glida ner i vattnet igen. Efter 100 meters simning väntade första hindret: ett antal roddbåtar, som skulle bordas och springas över. Ner i vattnet igen, och nya båtar i vägen. Nu skulle dessa passeras

Upp, ned och under, en tävling som gjord för "Mästarnas mästare".

under. Och sedan vidare simning mot mot mål.

OS-STATUS: Ja

Undervattensim

Här gällde det att simma 60 meter under vattnet. Då ska man veta att det var mycket strömt i floden Seine. Det drabbade trean Peder Lykke-

berg. Han var den främste simmaren, men kom att simma i cirklar och därför kom att tillryggalägga en betydligt längre sträcka än övriga. Lykkeberg kom först att utnämnas som svensk, men danskarna såg snabbt till att rätta till misstaget.

OS-STATUS: Ja.